

Мусий В.Б.

доктор филологических наук, профессор
кафедра мировой литературы
Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова
Французский бульвар, 24/26, г. Одесса, Украина, 65058
urd7@rambler.ru

СБОРНИК ТРУДОВ Л.В. БУБЛЕЙНИК РАЗНЫХ ЛЕТ

Рец. на: Бублейник Людмила. Вибрані праці / Упоряд. і авт. передм. Софія Петрівна Муляр, Луїза Костянтинівна Оляндер. – Луцьк: ПВД «Твердия», 2013. – 708 с.

Фонды Научной библиотеки Одесского национального университета имени И.И. Мечникова обогатились еще одной книгой – сборником научных трудов Людмилы Васильевны Бублейник. Он был передан нашей библиотеке одним из составителей – профессором Восточноевропейского национального университета имени Леси Украинки Оляндэр Луизой Константиновной.

Людмила Васильевна Бублейник – известный специалист в области лексикологии, стилистики украинского и русского языков, теории перевода, лингводидактики, лингвокультурологии; автор более 280 научных работ. Среди них – монографии «Проблемы контрастивной лексикологии: украинский и русский языки» (Луцк, 1996) и «Поэтическое слово Иосифа Бродского» (Львов, 2006), нескольких учебников с грифом МОН Украины. В Луцком пединституте, который впоследствии был преобразован в университет (в настоящее время – Восточноевропейский национальный университет имени Леси Украинки) Л.В. Бублейник на протяжении многих лет заведовала кафедрой, которая в связи с различного рода реорганизациями была в разные годы кафедрой русского языка, славянских языков, славянской филологии, русской филологии. Краткая информация об этой исследовательнице содержится на страницах «Енциклопедії сучасної України» (т.3, 2004). Широта профессиональных интересов Л.В. Бублейник определила содержание книги, изданной в память о ней. В сборник избранных трудов включены ее работы по лексикологии («Сопоставительная характеристика синонимических рядов в русском и украинском языках (на материале рядов, включающих в русском языке книжную лексику)», «Сопоставительная характеристика разговорных синонимов в русском и украинском языках», «Разноязычные синонимические ряды и роль мотивировочного признака в их соотношении»), стилистике и семантике художественного слова («Стилетворчі функції синтаксичних структур у прозі Андрія Кондратюка (роман «Хутір»)), «Слово як картинна реальність культури (на матеріалі «Лісової пісні» Лесі Українки)», «Діалоги в композиційно-стилістичній структурі роману Г. Тютюнника «Вир»», «Контраст как текстообразующее средство в художественной прозе (рассказ М. Горького «О первой любви»)), «Способы

словопреобразования в поэзии Б. Ахмадулиной», «Стилистика интертекстуализации в поэзии Б. Ахмадулиной (стихи, посвященные М. Цветаевой)», «Лексема кров у словесно-образній парадигмі оповідань Г. Косинки»), проблемам художественного перевода («Пан Тадеуш» А. Міцкевича російською мовою (переклад С. Мар)», «До проблеми поетичного перекладу (мовні взаємовідношення в просторі української та російської поезії)», «Лексична ідіоматичність у перекладознавчому вимірі»).

Всього в збірник включено 65 наукових статей Л.В. Бублейник, написаних на руському та українському мові.

Ряд наукових статей Л.В. Бублейник присвячені вирішенню наукових проблем, порівняльно нових для філологічної науки (наприклад: «Мовні засоби організації нарративу», «Інтертекстуалізація як засіб створення словесного образу у І. Бродського», ««Словесна гра» в поезії Марини Цветаєвої»). Так, в статті «Інтертекст як проявлення міжкультурних зв'язів (пушкінські мотиви в ліриці Б. Ахмадулиной)», опираючись на таке визначення інтертекстуальності, як «воспроизведение в литературном произведении конкретных литературных явлений других произведений, более ранних, через цитирование, аллюзии, реминисценции и тому под.», дослідниця зупинилася на формах вхождення пушкінських мотивів в мовну тканину віршів Б. Ахмадулиной, звернула увагу на характерне для поетеси об'єднання пушкінських інтертекстуальних елементів, що походять з прототекстів, що присутні в різних творах поета, показала, як інтертекст виявляє взаємодію різних родо-жанрових видів текстів (наприклад, у вірші, побудованому в формі пушкінського листа «Отрывке» Б. Ахмадулиной прототекстом є лист поета до невідомої жінки; таким чином, не являючись художнім твором, текст знаходить розвиток і смислове переформування в ліриці). Стаття закінчується наступними висновками: «В діалозі Б. Ахмадулиной з Пушкіним прототекст модифікується семантично та емоційно. Класическа ясність та простота пушкінських віршів уживаються у неї з ускладненою метафористикою, заснованою на суб'єктивних асоціативних зв'язях та індивідуальних смислових переносах. Способи введення інтертекстуальних пушкінських образів та мотивів в нову ліричну тканину різноманітні: поряд з точним цитуванням, позначеним графічно – кавичками, спостерігається дистантне використання трансформованих оборотів, застосування слів-«сигналів», індивідуальних синонімічних замієн в нових контекстних умовах, конденсація пушкінського розгорнутого образу шляхом лексико-синтаксическої перестройки та ін. Восприяття модифікованого прототекста у Б. Ахмадулиной часто потребує опори на зміст підтекстних та затекстних смислових та асоціативних елементів» (с. 568). Ця стаття датована 2012 роком. Але й ті статті, що написані в середині ХХ століття, або ж стосуються до пізнішого етапу наукової діяльності Л.В. Бублейник, присвячені класическому, якщо можна так висловитися,

филологическим проблемам (лексика и стилистика украинского, белорусского, польского, русского языков; язык художественной литературы; методика преподавания языка в вузе и т.д.), представляют собой научную ценность. К примеру, в статье «Структура діалогу в драматичних творах Лесі Українки» исследовательница поставила перед собой такую цель: «розгляд діалогічних структур у віршованих драматичних творах Лесі Українки, характеристика побудови реплік та їхніх зв'язків з авторськими ремарками, з'ясування впливу лірики поетеси на її драматургічний дискурс» (с. 570). Обращается внимание на наиболее характерную для произведений Леси Украинки форму диалога (структура «вопрос – ответ»), усиливающую ощущение непосредственной беседы, живого общения; показывается, каким образом актуализируется динамичность обмена персонажей репликами – путем разрыва стихотворного текста на части и распределения частей стиха между говорящими; делается вывод относительно того, что преобладают ремарки, которые, усложняясь психологическими деталями, дают более полное представление об обстановке действия, способствуют панорамности описаний природы.

В рецензируемую книгу, кроме непосредственно статей Л.В. Бублейник, включены биографический очерк, а также библиография трудов исследовательницы, помогающие понять характер ее научных интересов и направление их развития.

Думается, что сборник трудов Л.В. Бублейник, подготовленный к изданию Софией Петровной Муляр и Луизой Константиновной Оляндэр, заинтересует многих филологов – и лингвистов, и литературоведов – и станет достойной составляющей собрания книг Научной Библиотеки ОНУ имени И.И. Мечникова.

Рецензію подано до редколегії 20.05.2014